

شناسه	مقررات و رویه اجرایی - (دستور جلسه ۲)	تاریخ	۹۸/۰۹/۱۹
عنوان	بررسی اجرای بند (خ) ماده (۴) آیین نامه تضمین معاملات دولتی با موضوع پذیرش ضمانتنامه های صندوق های نوآوری و شکوفایی و صندوق های پژوهش و فناوری در پروژه ها		
مرجع طرح موضوع	سازمان ملی کارآفرینی و شرکت خدمات مهندسی همراه پوشش		
شرح دستور	<p>طبق ماده ۶ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت، به دولت اجازه داده شد تا براساس پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، برای انجام معاملات دولتی سایر ضمانت‌های معتبرمانند اوراق بهادار (سفته، بیمه‌نامه و...) و مطالبات پیمانکاران و مشاوران از محل صورت کارکرد و تعدیل قطعی آنان را علاوه بر ضمانت‌نامه‌های موجود یا سپرده نقدی (به استثناء چک) به عنوان ضمانت‌نامه تعیین نماید. در ادامه دولت این ضمانت نامه ها را طی آیین نامه تضمین معاملات دولتی مصوب ۱۳۹۴ تعیین نمود. براساس بند (خ) ماده (۴) این آیین نامه، ضمانت نامه های صندوق های پژوهش و فناوری و صندوق های نوآوری و شکوفایی مورد پذیرش قرار گرفته و سازمان برنامه و بودجه نیز دستورالعمل اجرایی این بند را در سال ۹۵ طی بخشنامه شماره ۱۰۴۹۹۰۹ به کلیه دستگاه های اجرایی ابلاغ نموده است؛ لیکن به گفته معترضین همچنان شرکت های دانش بنیان می بایست نسبت به اخذ تضامین بانکی اقدام نمایند و برخی از دستگاه های اجرایی با این استناد که این نوع از ضمانت نامه ها در جداول مواد ۵، ۶، ۷ آیین نامه تضمین نیامده است، این ضمانتنامه ها را نمی پذیرند.</p>		
ایرادات و مشکلات مطرحه	<p>۱. با وجود آنکه علاوه بر قانون برنامه و آیین نامه تضمین معاملات دولتی، معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری و سازمان برنامه و بودجه بر اصالت و مقبولیت ضمانت‌نامه های صندوق، صحه گذاشته اند؛ همچنان شرکت های دانش بنیان می بایست نسبت به اخذ تضامین بانکی اقدام نمایند.</p> <p>۲. در بخشنامه بند خ ماده ۴ آیین نامه نوشته شده است برحسب درخواست کارفرما و این نشان می دهد که انتخاب این ضمانت نامه اختیار کارفرما است و ابهام ایجاد می کند.</p> <p>۳. در بخشنامه بند خ ماده ۴ آیین نامه تضمین معاملات دولتی وجود دارد که تنها محصولات دانش بنیان را بیان کرده ولی شرکت دانش بنیان را نگفته و ممکن است شرکتی تمام محصولاتش دانش بنیان نباشد و بخواید از این نوع از ضمانت نامه ها استفاده نماید.</p> <p>۴. وقتی دستگاه اجرایی نوع ضمانت نامه را در اسناد مناقصه مشخص می کند، مغایر قانون، عمل کرده است؛ زیرا طبق ماده ۶ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت، این امر به دولت واگذار شده و طبق آن نیز آیین نامه تضمین انواع آن را تعیین کرده است و دستگاه باید در اسناد ذکر کند یکی از تضامین آیین نامه تضمین معاملات دولتی.</p> <p>۵. سازمان برنامه و بودجه طی استعلام وزارت نفت از آن سازمان در خصوص اجرای بخشنامه بند خ ماده ۴ آیین نامه، پاسخ داده است که براساس ماده ۲ دستورالعمل اجرایی بند خ ماده ۴ آیین نامه، کارفرماها اختیار استفاده از ضمانت نامه را دارند و پذیرش آن، براساس درخواست کارفرما می باشد و در صورتیکه این نوع از ضمانت نامه، نظر دستگاه اجرایی را تامین نمی کند؛ ملزم به پذیرش آن نیستند؛ در نتیجه بر مبنای همین پاسخ نیز دستگاه های اجرایی، می توانند برحسب شرایط قرارداد این نوع از ضمانتنامه ها را مورد توجه قرار دهند؛ ولی اکثر آن ها، ضمانتنامه بانکی را انتخاب می کنند.</p>		

<p>۶. قانون گذار با هدف کاهش فشار و هزینه های معاملات، شکل تضمین را تنوع بخشیده است و رویکرد قانون گذار تنوع بخشی به شکل تضمین بوده است و هر تفسیری بر خلاف این تنوع بخشی نادرست می باشد.</p>	
<p>موضوع در جلسه کارگروه کارشناسی در تاریخ ۹۸/۰۸/۲۶ در اتاق ایران و با حضور نمایندگان اتاق ایران، اتاق تعاون، قوه قضائیه، سازمان برنامه و بودجه، معاونت حقوقی ریاست جمهوری، وزارت نفت، مرکز پژوهش های مجلس، صندوق نوآوری و شکوفایی، صندوق دانشگاه شریف، سازمان ملی کارآفرینی، سندیکای شرکت های ساختمانی و شرکت خدمات مهندسی همراه پوشش بررسی گردید و مقرر شد اصلاح آیین نامه تضمین معاملات دولتی مصوب ۱۳۹۴ در صحن اصلی مطرح شود. اهم نظرات مطروح در جلسه کارگروه به شرح ذیل است:</p>	
<p style="text-align: center;">نماینده سازمان برنامه و بودجه</p> <p>مرادخانی، نماینده سازمان برنامه و بودجه بیان نمود دستگاه ها تخلف می کنند؛ زیرا وقتی نوع ضمانت نامه را در اسناد مناقصه مشخص می کنند، معایر قانون است زیرا طبق ماده ۶ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت، این امر به دولت واگذار شده و طبق آن نیز آیین نامه تضمین انواع آن را تعیین کرده است و باید در اسناد یکی از تضمین آیین نامه تضمین معاملات دولتی را ذکر کنند. وی در ادامه افزود آیین نامه تضمین معاملات دولتی و بخشنامه بند خ ماده ۴ آیین نامه با همکاری بانک مرکزی تنظیم شده است و این آیین نامه و بخشنامه به بانک مرکزی ارتباطی پیدا نمی کند؛ زیرا اسناد مناقصه و شرایط را کارفرما تهیه می کند. وی تصریح نمود قانون گذار در ماده ۵ قانون اساسنامه رسیدگی به شکایات مناقصات، هیاتی را پیش بینی کرده است که می تواند عدم رعایت آیین نامه تضمین معاملات دولتی را در برگزاری مناقصه رسیدگی نماید و معترضین می توانند در آن هیات در مورد تعیین نوع تضمین در اسناد مناقصه و همچنین عدم پذیرش ضمانت نامه بند خ ماده ۴ شکایت نمایند.</p>	<p>جمع بندی جلسه کارشناسی</p>
<p style="text-align: center;">نماینده وزارت نفت</p> <p>محبوبه سلیمانی، نماینده وزارت نفت بیان نمود پس از ابلاغ بخشنامه سازمان برنامه و بودجه در مورد بند خ ماده ۴ آیین نامه تضمین و امکان استفاده از ظرفیت ضمانت نامه های صندوق نوآوری و شکوفایی برای شرکت های دانش بنیان، واحد حقوقی وزارتخانه این ایراد را وارد نمود که با وجود آنکه ضمانت نامه صندوق نوآوری و شکوفایی در بند خ ماده ۴ آیین نامه آمده است ولی در جداول ماده ۵، ۶، ۷ نیامده و مورد پذیرش نیست؛ لذا در سال ۹۶ اعلامی از سازمان برنامه و بودجه صورت گرفت و سازمان برنامه پاسخ داد که کارفرماها اختیار استفاده از ضمانت نامه را دارند و پذیرش آن، براساس درخواست کارفرما می باشد و در صورتیکه این نوع از ضمانت نامه، نظر دستگاه اجرایی را تامین نمی کند؛ ملزم به پذیرش آن نیستند. وی در ادامه افزود بر مبنای همین پاسخ نیز وزارتخانه، به ۴ شرکت زیرمجموعه خود اعلام نمود که می توانند بپذیرند و این نوع ضمانتنامه را برحسب شرایط قرارداد مورد توجه قرار دهند؛ ولی اکثر آن ها، ضمانتنامه بانکی را انتخاب می کنند؛ بنابراین به نظر می رسد بهتر است آیین نامه تضمین اصلاح شود و در جداول تامین کالا و.... بیاید تا برای شرکت های دانش بنیان، اولویت با ضمانت نامه صندوق باشد.</p>	
<p style="text-align: center;">نماینده معاونت حقوقی ریاست جمهوری</p> <p>عبداله رجبی، نماینده معاونت حقوقی ریاست جمهوری اظهار نمود به نظر می رسد در صدور ضمانت نامه ها ناهماهنگی وجود داشته باشد زیرا تضمین باید برای دستگاه اجرایی اطمینان حاصل کند و از آنجایی که حکم ضمانت نامه صندوق نوآوری و</p>	

شکوفایی در ماده ۴ آیین نامه آمده است ولی در جداول نیامده، دستگاه های اجرایی تردید می کنند؛ لذا ضرورت دارد تا این هماهنگی بین دستگاه های اجرایی ایجاد شود تا دستگاه ها این نوع از ضمانتنامه ها را بپذیرند و تنها در شرایط خاص نپذیرند و نباید به این شکل بی توجه بود.

نماینده مرکز پژوهش های مجلس

شهرام حلاج، پژوهشگر مرکز پژوهش های مجلس بیان نمود دولت در سال ۸۰ دامنه ضمانت نامه ها را از حیث شکل و نوع توسعه داد و در آیین نامه تضمین نیز آن را تفکیک نمود که تضمین با توجه به نوع آن، انواعی دارد که در مواد ۵، ۶، ۷ و ۸ آورده است و کارکردی دارد که در ماده ۳ آیین نامه به آن پرداخته است و جنس و شکلی دارد که ماده ۴ می باشد. وی در ادامه افزود قانون گذار با هدف کاهش فشار و هزینه های معاملات، شکل تضمین را تنوع بخشیده است و حتی در برخی از کشورها به أخذ یک تعهد اکتفا می شود؛ لذا رویکرد قانون گذار تنوع بخشی به شکل تضمین بوده است و هر تفسیری بر خلاف این تنوع بخشی اجتهاد در مقابل نص و نادرست می باشد. حلاج در ادامه افزود بند خ ماده ۴ پس از تدوین آیین نامه و در آخرین مراحل به آیین نامه اضافه شده است و این ایراد شکلی می باشد که در جداول اضافه نشده است. همچنین در مناقصات دو قانون وجود دارد، یکی ماده ۶ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت که تصریح دارد تا دامنه شکلی تضمین ها گسترش یابد و یکی قانون برگزاری مناقصات که گفته است تا نوع تضمین را کارفرما مشخص کند که این دو قانون باید با هم جمع شوند؛ بنابراین کارفرما باید تمام تضمین ها را بپذیرد و شاید در مواردی یک نوع را با دلیل موجه کنار بگذارد نه اینکه تنها ضمانت نامه بانکی را مورد پذیرش قرار دهد.

نماینده صندوق نوآوری و شکوفایی

نازنین سلطانی موقر، نماینده صندوق نوآوری و شکوفایی اظهار نمود هدف صندوق کمک به شرکت های دانش بنیان می باشد و از آنجایی که دستگاه ها ضمانت نامه صندوق را به صورت مستقیم نمی پذیرند، صندوق شرکت ها را به بانک های عامل معرفی می کند و بخشی از مبلغ را تامین می نماید تا ضمانت نامه بانکی صادر و در اختیار کارفرما قرار گیرد.

نماینده صندوق دانشگاه شریف

رئیس، نماینده صندوق دانشگاه شریف اظهار نمود قبل از آیین نامه تضمین نیز صندوق دانشگاه طبق اساسنامه که به تایید وزارت علوم و بانک مرکزی رسیده است، ضمانت نامه صادر می نمود. این آیین نامه کار را تسهیل کرد ولی متاسفانه کارفرماها این صندوق ها را با موسسات مالی و اعتباری اشتباه می گیرند و شناختی نسبت به آن ها ندارند. وی در ادامه افزود معاونت حقوقی ریاست جمهوری با صندوق ها مسوولیت تضامنی دارد و شروطی را نیز برای صندوق ها گذاشته است. صندوق ها متقاضیان را اعتبار سنجی می نمایند و با پشتوانه ضمانت نامه صادر می کنند. رئیس افزود یک سامانه سپاس وجود دارد که صندوق ها ملزم هستند در صدور ضمانت نامه کد سپاس را پایین آن درج نمایند و این سامانه تحت نظارت معاونت علمی ریاست جمهوری است.

<p>۱. آیین نامه تضمین معاملات دولتی به نحوی اصلاح گردد که در ضمانتنامه های بند خ ماده ۴ آیین نامه در جداول لحاظ گردد.</p> <p>۲. سازمان برنامه و بودجه با اصلاح ماده ۲ دستورالعمل اجرایی بند خ ماده ۴ آیین نامه تضمین، دستگاه های اجرایی را مکلف نماید تا ضمانتنامه های صندوق های پژوهش و فناوری و صندوق های نوآوری و شکوفایی را در مورد شرکت های دانش بنیان در اولویت پذیرش قرار دهند.</p>	<p>پیشنهاد دبیرخانه</p>
<p>۱. مستندات قانونی به ویژه " ماده ۶ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت، قانون برگزاری مناقصات، آیین نامه تضمین معاملات دولتی، دستورالعمل بند خ ماده ۴ آیین نامه تضمین معاملات دولتی "؛</p> <p>۲. نامه شماره چ ۰۶/۱۳-۴۲۸ شرکت خدمات مهندسی همراه پوشش نفت و گاز خطاب به اتاق ایران.</p>	<p>فهرست مستندات و مدارک پشتوانه</p>